

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Vágó György ügyvéd által képviselt felperesnek a Horváth Ügyvédi Iroda által képviselt alperessel szemben vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2015. június 25. napján kelt 7.G.40.297/2014/17. számú ítéletével szemben a felperes által előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

### í t é l e t e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatja,

kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 9.091.640 (kilencmillió-kilencvenegyezer-hatszáznegyven) forint tőkét és ezen összeg után 2008. április 10. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett naptári félév teljes idejére a naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt mértékű, 2013. július 1. napjától a kifizetésig minden késedelemmel érintett naptári félév teljes idejére a naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat nyolc százalékponttal növelt mértékű kamatot; az alperes viszontkeresetét elutasítja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 2.610.800 (kétfmillió-hatszázötvenezer-nyolcszáz) forint első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

### I n d o k o l á s

A Fővárosi Ítéltábla a 14. Gf.40.606/2013/4. számú végzése folytán megismételt elsőfokú eljárásban a felperes keresetében 9.091.640 forint vállalkozói díj és annak 2008. április 10. napjától a kifizetés napjáig járó, a régi Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamata, valamint perköltség megfizetésére kérte egyetemlegesen kötelezni az alpereseket. Előadta, hogy teljesítette – a jelen másodfokú eljárás során megszűnt – II. rendű alperessel mint megrendelővel 2008. január 15-én kötött vállalkozási szerződést, amelynek tárgya hévízkút kivitelezése volt. A művet a II. rendű alperes a 2008. július 18-án keletkezett műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyvben rögzített műszaki tartalommal átvette, a szerződés szerinti 72.000.000 forint + áfa vállalkozói díjból azonban csak 55.000.000 forintot fizetett meg részére. 12.000.000 forint kötbér címén jóváírásra került, a fennmaradó 10.000.000 forint összegbe pedig beszámította a II. rendű alperes 781.360 forint összegű áramdíj kompenzációját, valamint további 121.000 forintot. Az alperesek egyetemleges felelősségét arra alapította, hogy a megrendelő teljesítéséért az I. rendű alperes (a továbbiakban

alperes, vagy I. rendű alperes) készfizető kezesi felelősséget vállalt.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. A II. rendű alperesi ellenkérelemben foglaltakkal egyező tartalommal, kifogásként arra hivatkozott, hogy a ténylegesen teljesített munka ellenértékénél a felperes nagyobb összeget kapott.. Egyúttal viszontkereseti kérelmet terjesztett elő, amelyben a felperes helyett megfizetett 1.566.492 forint összegű áramdíj és annak 2008. április 10. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni a felperest jogalap nélküli gazdagodás címén.

Az időközben megszűnt II. rendű alperes a kereset elutasítását kérte és viszontkeresetet terjesztett elő, amelynek indoka az volt, hogy a vállalkozási szerződés nem a felperes által előadott tartalommal jött létre, annak részét képezte a kútépészeti munkák elvégzése is. Az el nem végzett munkák értéke 18.886.000 forint. Ezen összeg és a felperesnek járó díj különbözetére, azaz 8.886.000 forintra és kamataira tartott igényt. Előadta továbbá, hogy a vele szemben 2014. szeptember 22-én indult felszámolási eljárásban az 1991. évi XLIX. törvény (Csődtörvény) 37. § (1) bekezdés szerinti hitelezői igénybejelentési határidőt a felperes elmulasztotta, ezért a perbeli igény érvényesítésre az anyagi joga megszűnt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 787.360 forint tőkét és annak 2008. december 29. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt összegű kamatát, valamint 781.050 forint perköltséget. Az I. rendű alperes viszontkeresetét ezt meghaladóan, a II. rendű alperes viszontkeresetét teljes egészében elutasította.

Határozata indokolásában tényként rögzítette, hogy az I. rendű alperes területfejlesztést és gyógyító központ kialakítását határozta el a ... 613/25. hrsz. alatti ingatlanon, amelynek keretében a II. rendű alperes megbízta a felperest a létesítési, engedélyezési és kivitelezési dokumentáció elkészítésével. A felperes 2006. március 10. napján 54.300.000 forint + áfa összegű árajánlatot adott a II. rendű alperes számára a hévízkút fűrási és kútépészeti munkáinak kivitelezésére. A felperes és a II. rendű alperes ezt követően 2008. január 15. napján kötöttek vállalkozási szerződést a hévízkút kivitelezésére. A szerződésben a felperes vállalkozói díját 72.000.000 forint átalányárban állapították meg, a teljesítés határideje pedig 2008. február 25. napja volt. A szerződés a részteljesítésekhez kapcsolódó kivitelezési munkálatokat megjelölte.

Az ítélet jogi indokolása szerint a felek közötti írásbeli szerződés tartalma – a vállalkozói díj esedékességének egyes munkafolyamatok elvégzéséhez igazítása, a gépészeti munkához kapcsolódó munkafolyamat hiánya – és a mű mennyiségi kifogás nélküli átvétele alapján a megállapodás nem terjedt ki a kútépészeti munkákra. Az alperesek ezzel ellentétes állításukat nem igazolták, bizonyítási kötelezettségüknek nem tettek eleget. A felperes által nem volt vitatott tény, hogy a II. rendű alperessel szemben indított felszámolási eljárásban igényét hitelezőként nem jelentette be, amely azt eredményezte, hogy a bejelentési (jogvesztő) határidő elteltével az anyagi joga megszűnt a II. rendű alperessel szemben a vállalkozói díj megfizetésére. A régi Ptk. 274. § (1) bekezdése alapján a kezesség mint a főkötelezettséget biztosító mellékötelezettség is megszűnt, amelyre figyelemmel a felperesi kereset elutasításának volt helye. Mivel az I. rendű alperes nem nyilatkozott a kompenzációra vonatkozó elszámolásról, ezért az elsőfokú bíróság a felperes tényelőadását az áramszámlák tekintetében valónak fogadta el. A felperes az I. rendű alperes viszontkereseti követeléseit részben elismerve az őt megillető vállalkozói díj összegét 787.360 forinttal csökkentette. A számítását és előadását elfogadva megállapítható, hogy az I. rendű alperessel szemben a fenti összegű tartozása áll fenn, amelynek megfizetésére a régi Ptk. 361. §-ában foglalt

jogalap nélküli gazdagodás címén köteles. A kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontja a viszontkeresettől eltérően a kibocsátott számlában feltüntetett fizetési határidőt követő naptól állapítható meg.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak kereseti kérelme szerinti megváltoztatását, valamint az I. és a II. rendű alperes által előterjesztett viszontkereseti kérelmek teljes elutasítását és az alperesek perköltségben történő marasztalását kérte. Arra hivatkozott, hogy az eljárásban az 1/2014. PJE határozat értelmében az 1/2010. PJE határozatban foglaltak az irányadóak. E szerint mint jogosult a követelése érvényesítése érdekében közvetlenül fordulhatott a készfizető kezes ellen. A készfizető kezesi felelősség lényegi eleme, hogy ugyanazon kötelezettség teljesítéséért felel, mint a főkötelezett, a főkötelezettel tartalmában azonos teljesítést vállal. Mivel az I. rendű alperesi készfizető kezessel szemben a felszámolási eljárást megelőzően megindította a pert, ezért a II. rendű alperesi főkötelezettel szembeni felszámolási eljárásban a hitelezői igénye bejelentésének elmulasztása nem eredményezi a perbeli igényérvényesítési joga elvesztését. Ezentúl utalt arra, hogy a készfizető kezes elleni perben a jogvesztést a bíróság hivatalból nem állapíthatta volna meg, arra a kezesnek kifogásként kellett volna hivatkoznia. Mindezek alapján az I. rendű alperes mint készfizető kezes vonatkozásában követelése bírósági úton érvényesíthető, töle megalapozottan követelheti az őt megillető szerződés szerinti vállalkozói díjat. Állította, hogy az időközben megszűnt II. rendű alperes elé fennálló áramdíj megfizetésére sem köteles, mivel annak erejéig beszámítással csökkentette az eredeti követelést, a vállalkozói díj hátralékot. Az I. rendű alperes vonatkozásában a megítélt perköltség összegét aránytalannak tartotta az elvégzett munkára, a pertárgy értékére, valamint a pervesztesség, pernyertesség arányára figyelemmel.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő. A II. rendű alperes a másodfokú eljárás során megszűnt.

Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett az I. rendű alperes viszontkeresetét részben elutasító rendelkezése, ezért azt az ítéltábla a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján nem érintette. A Szombathelyi Törvényszék az 5. Fpk.23/2014/23. számú végzésével a II. rendű alperessel szembeni felszámolási eljárást megszüntette, amely alapján a Szombathelyi Törvényszék Cégbírósága 2016. január 15. napjával a II. rendű alperest a Cégjegyzékből törölte. A II. rendű alperes megszűnése okán a Fővárosi Ítéltábla a 14.Gf.40.313/2016/3. számú végzésével az elsőfokú ítéletnek a II. rendű alperesre vonatkozó, a fellebbezéssel érintett rendelkezését hatálytalan kívül helyezte, így jelen határozatával csak az elsőfokú ítélet fennmaradó rendelkezéseit vizsgálta.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel érintett körben a releváns tényeket lényegében helyesen állapította meg, azonban az érdemi döntéssel és annak jogi indokolásával az ítéltábla nem értett egyet.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a felperes és a megszűnt II. rendű alperes közötti vállalkozási szerződés létrejöttét és annak tartalmát, ezért e körben az ítéltábla utal az elsőfokú ítélet helyes indokaira a Pp. 254. § (3) bekezdésében foglaltak alapján. Nem volt vitás a perben, hogy az alperes készfizető kezesi felelősséget vállalt a megszűnt II. rendű alperes teljesítéséért. Az az alperesi állítás, hogy a vállalkozási szerződés tárgyát képezte a korábbi ajánlatban foglalt kútépészeti munka, nem nyert bizonyítást. Helyesen fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy ez a felek közötti szerződésből nem következik, a szerződés tárgya egyértelműen a hévízkút kivitelezése volt. Erre tekintettel nem lehet alapos az időközben megszűnt II. rendű alperes viszontkeresetének alapját

képező azon előadás, hogy a gépészet kivitelezésének hiányában vállalkozói díjként a ténylegesen elvégzett munka értékénél többet fizetett a felperesnek, így az I. rendű alperesnek ugyanerre a körülményre vonatkozó, kifogásként előterjesztett előadása sem foghat helyt.

Az elsőfokú bíróság, azért nem találta megállapíthatónak az I. rendű alperes felelősségét, mert álláspontja szerint a II. rendű alperessel szembeni felszámolási eljárásban a kereseti kérelem szerinti hitelezői igény bejelentésének a hiánya megszüntette a felperes anyagi jogát a II. rendű alperessel szemben a vállalkozói díj megfizetésére, a főkötelezettség megszűnése pedig az alperes készfizető kezesi felelősségének megszűnését eredményezte. A felperes helyesen hivatkozott azonban a fellebbezésében az 1/2010. Polgári jogegységi határozatban foglaltak alapján arra, hogy a hitelezői igény bejelentésének elmulasztása az I. rendű alperessel szemben nem jelenti a perbeli igény megszűnését. A megjelölt jogegységi határozat kifejezetten azt vizsgálta, hogy a főkötelezett szemben utóbb bekövetkező jogvesztés kihat-e a készfizető kezesre abban az esetben, ha a jogosult a készfizető kezessel szemben fennálló igényét már a főkötelezzel szemben bekövetkezett jogvesztést megelőzően érvényesítette, és ennek az igényérvényesítésnek a tárgyában indult eljárás még folyamatban van. Egyebek mellett kifejtette, hogy a készfizető kezessel szemben történő igényérvényesítés független attól, hogy a főkötelezett ellen utóbb felszámolási eljárás indult, illetőleg abban a jogosult a főkötelezzel szembeni igényét hitelezői igényként bejelentette-e. Nincs ugyanis olyan törvényi kötelezettsége, hogy választását (vagyis a készfizető kezes elleni igényérvényesítést) követően a főkötelezzel szemben is érvényesíteni kellene az igényét. Amennyiben a készfizető kezes a biztosított követelést annak esedékessé válását követően nem egyenlíti ki, megszegi a készfizető kezesi szerződést. A készfizető kezes ellen a felszámolási eljárásban bekövetkező jogvesztést megelőzően indított perben a bíróság a kereseti kérelem korlátai között e szerződésszegés jogkövetkezményeiről dönt. A jogvesztés az igényérvényesítés elmulasztásának a következménye. Ha a készfizető kezes perlésekor a követelés fennállt, akkor a főkötelezzel szemben utóbb bekövetkező jogvesztésnek már nem lehet kihatása a készfizető kezes teljesítési kötelezettségére. Ha ugyanis a készfizető kezes már késedelembe esett, akkor ez kizárja azt, hogy a követelés a jogosult hibájából váljon behajthatatlanná [Ptk. 276. § (2) bekezdés]. A már teljesítési késedelembe levő készfizető kezes tehát nem hivatkozhat sikerrel arra, hogy a jogosult a követelését nem érvényesítette a főkötelezett elleni felszámolási eljárásban és ezért a főkötelezzel szemben jogvesztés következett be. Egy ilyen hivatkozás ellentétes lenne a készfizető kezesség tartalmát jelentő közvetlen helytállással.

A fentiek alapján a korábban indított jelen perben a főkötelezzel, adott esetben a megszűnt II. rendű alperessel szembeni jogvesztés nem hat ki a készfizető kezesre, amelyből következően az I. rendű alperes készfizető kezesnek a vállalkozási szerződésből adódó fizetési kötelezettsége fennáll. A felperes megalapozottan tarthat igényt az általa elvégzett munka – a kút kivitelezése – után járó vállalkozói díjra. Az igényelt követelés összegét az I. rendű alperes viszontkeresetének tárgyát képező és az e részében nem vitatott elsőfokú ítélet által megalapozottnak talált áramdíjjal csökkenthette. Erre tekintettel a felperes keresete megalapozott, míg az alperes viszontkeresete nem alapos.

A kifejtettakra tekintettel az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésében foglaltak szerint megváltoztatta.

Az I. rendű alperes köteles az eredményesen fellebbező felperes részére az elsőfokú eljárásban, a hatályon kívül helyezés folytán megismételt elsőfokú eljárásban, valamint a másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból, továbbá kereseti és fellebbezési illetékből álló perköltség megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdésében foglaltak alapján. Az ítéletábla az elsőfokú eljárásban a

pertárgy érték alapulvételével a felperest megillető ügyvédi munkadíj mértékét 494.000 forintban, míg a megismételt eljárás során annak 50%-ában, azaz 247.000 forintban állapította meg a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) és (4) bekezdése alapján. Így mindösszesen az elsőfokú eljárásokban a felperest megillető ügyvédi munkadíj összege 741.000 forint. A másodfokú eljárásokat illetően a felperes a hatályon kívül helyezés folytán a Fővárosi Ítéltábla által megállapított 350.000 forint, valamint a jelen eljárásra az IM rendelet 3. § (5) bekezdése szerint számított 247.000 forint, összesen 597.000 forint másodfokú ügyvédi munkadíjra jogosult. Megilleti továbbá a lerótt 545.400 forint kereseti és 727.400 forint fellebbezési, mindösszesen 1.272.800 forint illeték. Így az I. rendű alperes  $741.000 + 1.272.800 = 2.610.800$  forint perköltség megfizetésére köteles a felperes részére.

Budapest, 2017. február hó 09. napján

dr. Sándor Ottó s.k.  
a tanács elnöke

. Ócsai Beatrix s.k.  
előadó bíró

dr. Buglyó Gabriella s.k.  
bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági tisztviselő